

**Затверджено Громадською радою
добročесності 26.11.2023**

Суддя: Молодецький Роман Ігорович

Суд: Полтавський окружний
адміністративний суд

ВИСНОВОК

про невідповідність судді критеріям добročесності та професійної етики

Проаналізувавши інформацію про суддю Полтавського окружного адміністративного суду Молодецького Романа Ігоровича (далі – суддя), Громадська рада добročесності (далі – ГРД) виявила дані, які дають підстави для висновку про невідповідність судді критеріям добročесності та професійної етики.

1. Суддя ухвалював рішення, обумовлені політичними мотивами, маніпулюючи обставинами та законодавством, або мав економічну, корупційну чи іншу особисту зацікавленість в ухваленні рішення.

(підпункт 1.8 п. 1 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям добročесності та професійної етики, затверджених рішенням Громадської ради добročесності від 16.12.2020; п. 4, 7 переліку індикаторів ВККС і ГРД, які вказують на недобročесність, затверджених 09.11.2023)

Суддя ухвалював політично вмотивовані рішення в інтересах на той момент чинного мера Полтави Олександра Мамай в ході парламентської кампанії 2012, яка [відзначилась](#) численними порушеннями виборчого законодавства і фальсифікаціями виборчого процесу і врешті призвела до встановлення диктатури в Україні, про що свідчать матеріали справи [№2а-1670/5811/12](#).

У 2012 напередодні парламентських виборів до Верховної Ради України VII скликання під час передвиборчої кампанії суддя розглядав справу за адміністративним позовом кандидата у народні депутати України в одномандатному виборчому окрузі № 144 в Полтаві Дмитра Хрїстова від партії ВО Батьківщина. Хрїстов подав до Полтавського окружного адміністративного суду позовну заяву на дії свого конкурента по округу - провладного кандидата в народні депутати Олександра Залужного, в якій [повідомляв про підкуп](#) виборців Залужним. Залужний балотувався у Верховну Раду України як кандидат від влади по 144 округу, і його активно публічно підтримував мер Полтави Мамай, член правлячої Партії Регіонів. Мамай активно використовував адмінресурс в ході кампанії, публічно агітував за кандидата Залужного і вдавався до масового підкупу виборців, про що свідчать численні публікації полтавських ЗМІ, датовані 2012, повідомлення громадських організацій, які моніторили виборчий процес.

Активісти громадянського руху “Спільна Справа” ще в січні 2012 [повідомляли](#), що міський голова Полтави Мамай разом з представниками ГО “Наш дім — Полтава” Олександром Залужним та Володимиром Макаром вдавалися до підкупу виборців. В

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

серпні 2012 на офіційному сайті міської ради Полтави [публікували](#) піар-статті про підтримуваних мером Мамаєм кандидатів Макара та Залужного. Міський голова Полтави Мамай активно [агітував](#) по радіо за кандидатів в депутати Залужного (144 округ) та Макара (145 округ).

Позивач Хрістов в позовній заяві вказав на те, що 31.08.2012 під час виборчого процесу він виявив, що в місті Полтаві в приміщенні Палацу дозвілля "Листопад" кандидатом у народні депутати Залужним, який одночасно був депутатом Полтавської облради і лідером створеної мером Полтави Мамаєм організації "Наш Дім - Полтава", на святі "Першокласників" дарувалися іменні подарункові набори Залужного батькам першокласників. Все це відбувалося за особистої участі міського голови Полтави Мамає. Хрістов вказував суду на те, що вартість подарункових наборів перевищує 3% від мінімального розміру заробітної плати, що ставило під сумнів дотримання кандидатом положень ст.ст. 68, 69, 74 Закону України "Про вибори народних депутатів". Як йдеться в постанові у даній справі: *“позивач наполягав на тому, що міський голова м. Полтава Мамай О.Ф. спонукав присутніх робити свій вибір на користь одного з кандидатів у народні депутати України по одномандатному виборчому округу № 144, а саме ОСОБА_5 [Залужний - ГРД] за переліченими обставинами визначав дії відповідача як непрямий підкуп виборців”*.

Підкуп виборців під час парламентських виборів 2012 року набув масового характеру, особливо в Полтаві. Місцеві і національні ЗМІ впродовж всієї кампанії 2012 року масово ([1](#), [2](#), [3](#)) повідомляли про те, що полтавський міський голова Мамай разом з підтримуваними ним кандидатами в народні депутати, одним з яких був Залужний, вдаються до підкупу виборців під виглядом благодійної допомоги.

Окрім підкупу батьків першокласників, Мамай і Залужний в ході кампанії масово роздавали пенсіонерам подарункові набори з вкладеними в них агітаційними листівками з фотографіями Мамає і Залужного. Аналогічні форми непрямого підкупу виборців Мамай і Залужний застосовували і до інших категорій виборців. У громадському транспорті Полтави комунальників [змусили](#) масово розклеїти рекламні листівки кандидатів-мажоритарників, яких підтримував Мамай, зокрема Залужного, яких у місті називали “мамаївськими близнюками”. Мамай активно публічно підтримував Залужного і [публічно закликав](#) полтавців підтримати на виборах Залужного, в тому числі через радіостанції.

У ході парламентської кампанії 2012 підкуп виборців в Полтаві чинним мером Мамаєм і підтримуваними ним кандидатами набув таких масштабів і публічних проявів, що його неможливо було не помічати і ігнорувати. В тому числі його не міг не бачити на власні очі суддя.

Позивач Хрістов надав суду докази (сам подарунковий набір з агітацією, відео- і аудіозаписи) і залучив свідка - учасника заходу в Палаці “Листопад”, який свідчив, що під час заходу відбувався непрямий підкуп виборців Залужним і Мамаєм. Зокрема, в постанові констатується таке: *“Допитана у якості свідка ОСОБА_15 повідомила суду, що була присутня разом зі своїми знайомими на заході: «Свято першокласників», якій відбувся 30 серпня 2012 року в приміщенні Палацу дозвілля «Листопад» в м. Полтаві, а 31*

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

серпня 2012 року за номером телефону, який побачила на носіях зовнішньої реклами з інформацією про кандидата в народні депутати України ОСОБА_2, повідомила його про те, що на заході відбувався підкуп виборців. В подальшому свідок ОСОБА_15 уточнила власні пояснення надані суду, та зазначила що цей захід, на якому вона була присутня відбувався саме 31 серпня 2012 року. Під час проведення Свята першокласників зі сцени Палацу дозвілля «Листопад» після виступу міського голови Мамай О.Ф. слово було надано ОСОБА_5. Далі виступила вчителька, яка висловила подяку ОСОБА_5, громадській організації «Наш Дім - Полтава» за свято. Надалі Мамай О.Ф. сказав, що діти отримують подарунки, а ОСОБА_5 і міський голова фотографувались з дітьми. Також свідок ОСОБА_15 надала пояснення, що під час проведення заходу: «Свято першокласників» наголошувалось про допомогу в його організації з боку ГО «Наш Дім - Полтава», а те, що ОСОБА_5 є кандидатом в народні депутати України не було сказано. Бачила дітей з батьками, які несли подарунки. Свій подарунок свідок ОСОБА_15 отримала від незнайомої жінки на сходах Палацу дозвілля «Листопад».

ГРД звертає увагу на те, що 27 серпня 2012 полтавське видання Полтавщина [опублікувало](#) матеріал під назвою “У ПОЛТАВІ ВІДБУЛОСЯ СВЯТО ПЕРШОКЛАСНИКІВ”, в якому описана подія, абсолютно ідентична тій, через яку позивач звернувся до суду: “Полтавську малечу, яка збиралася гризти граніт науки, сьогодні привітали з її «професійним» святом. Зал ПД «Листопад» був заповнений маленькими дівчатками з білими бантиками та хлопчиками у краватках. А також — їхніми батьками. До речі, такі свята триватимуть в Полтаві тиждень — малечу з різних шкіл вітають по черзі.

Так, як повідомили у прес-службі Полтавської міської ради, 2840 майбутніх учнів шкіл отримують у подарунок необхідне для навчання канцелярське приладдя із 30-ти найменувань. Там і зошити, і альбоми для малювання, і папки для зошитів... Розважально-ігрову програму для майбутніх першачків проводять вихованці арт-студії «Браво» Палацу дитячої та юнацької творчості. Окрасою свята стали виступи хореографічних колективів «Ренесанс» школи № 34, «Барвінок» Палацу дитячої та юнацької творчості, «Пірует» Малої академії мистецтв, «Фестиваль» гімназії № 30, «Гарний настрій» Міського будинку культури та вокальної студії ПДЮТ. Не обійшлося і без виступу кандидата в нардепи, лідера ГО «Наш дім — Полтава» Олександра Залужного. Як виявилось, саме за кошти з його громадського об'єднання купили подарункові набори для полтавської малечі”.

Текст цієї новини проілюстровано фотографіями, на яких видно, що на святі першокласників роздавали подарункові набори з елементами політичної агітації і були особисто присутні мер Полтави Мамай і кандидат в депутати Залужний.

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Подарунковий набір першокласнику (а ручка то яка, «іменна»!)

Фото: Каріна Тюпюнник

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

ГРД звертає увагу на те, що в тексті повідомляється, що “такі свята триватимуть в Полтаві тиждень — малечу з різних шкіл вітають по черзі”.

Описана в тексті подія датована 27 серпня 2012. Подія, описана в тексті позову, що розглядав суддя, датована 31 серпня 2012.

У ході розгляду справи суддя відкинув докази і свідчення, надані стороною позивача, і не докладав зусиль, щоб верифікувати надані позивачем докази, а просто назвав їх такими, що суддя “оцінює критично” і визнав неналежними: “Жодних доказів того, що подарунки передавалися відповідачем, передавалися як кандидатом у народні депутати, того що вони передавалися від його імені, або того, що під час передачі подарунку проводилась передвиборча агітація, а також доказів згадування під час передачі подарунків, що ОСОБА_5 є кандидатом у народні депутати суду надано не було” - йдеться в тексті постанови.

Натомість суддя врахував докази і свідчення сторони відповідача, наприклад, суддя звернувся до підконтрольних місцевій владі структур, які надали суду листи, які спростовували наведені позивачем факти і докази: *Відповідно до листа управління освіти виконавчого комітету Полтавської міської ради від 06.09.2012 року вих. 01-24-25/3473, захід "Свято першокласників", який відбувся 31.08.2012 року в приміщенні палацу дозвілля "Листопад", проходив відповідно до плану роботи Управління, яке було його організатором, та кандидат у народні депутати України ОСОБА_5 участі в заході не приймав.*

ГРД зазначає, що виконавчий комітет Полтавської міської ради був підзвітний тодішньому меру Олександрю Мамаю, який своєю чергою був зацікавлений в агітації за Олександра Залужного, а тому до доказів, наданих від виконкому, суддя мав ставитися критично.

Факт проведення вказаного заходу 31.08.2012 року та відсутність на ньому кандидата в народні депутати України ОСОБА_5 підтверджено також відповіддю на запит суду, наданою КП Палац дозвілля "Листопад" від 06.09.2012 року за вих. № 28, яка міститься в матеріалах справи.

Згідно наданих представником відповідача пояснень, кандидат у народні депутати України ОСОБА_5 участі в проведенні заходу 31.08.2012 року не приймав, перебував на своєму робочому місці в ГО "Наш Дім - Полтава" та виконував свої трудові обов'язки.

Зазначене також підтверджується письмовою відповіддю на запит суду, наданою ГО "Наш Дім - Полтава" від 06.09.2012 року за вих. № 616.

Тобто в ході розгляду заяви суддя доклав зусиль до того, щоб отримати докази на підтвердження позиції відповідача, і не доклав зусиль до того, щоб отримати докази на підтвердження позиції позивача, що вказує на нерівне і вибіркове ставлення судді до сторін спору.

Врешті суддя відмовив у задоволенні позову, винісши таке рішення: *У задоволенні адміністративного позову Кандидата у народні депутати України у одномандатному виборчому окрузі № 144 ОСОБА_2 до Кандидата у народні депутати України ОСОБА_5 про визнання дій незаконними, зобов'язання вчинити дії, - відмовити.*

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Крім того, суддя відмовив у проханні позивача зобов'язати кандидата в народні депутати ОСОБА_5 утриматись від вчинення дій, які не відповідають вимогам Закону України "Про вибори народних депутатів", тобто від прихованого підкупу виборців. При цьому суддя послався на те, що *факту порушення кандидатом у депутати ОСОБА_5 вимог Закону України "Про вибори народних депутатів", судом не встановлено, а заборона на здійснення таких дій вже встановлена діючим нормативно-правовим актом, а саме Законом України "Про вибори народних депутатів України", що само по собі передбачає утримання осіб від вчинення таких заходів.*

За словами позивача Хрїстова, які були [висловлені ним публічно в місцевих ЗМІ](#) після рішення суду, суддя не врахував жодного із наданих ним доказів (**відеозапис свята, аудіозапис** та свідчення свідка), натомість суд врахував тільки аргументи відповідача, зокрема, свідчення посадових осіб міськвиконкому, які є залежними від мера Полтави Мамаєва, який не приховував ні своєї причетності до ГО "Наш дім — Полтава", ні до лідера ГО Залужного, від імені і в інтересах якого роздавались подарунки. Тоді, після рішення суду, позивач Хрїстов публічно заявив полтавським ЗМІ таке: "Ці ухвали доводять те, що сьогодні українська Фемида наскрізь корумпована і її потрібно реформувати. Фактично наші суди обслуговують інтереси влади і провладних кандидатів на виборах".

11.09.2012 постанову Полтавського окружного адміністративного суду по справі №2а-1670/5811/12 [залишив без змін](#) Харківський апеляційний адміністративний суд, головуєча суддя П'янова Я.В.

В деклараціях доброчесності суддя зазначав, що він ухвалював рішення у справі, пов'язаній з проведенням виборів до Верховної Ради VII скликання, а саме №2а-1670/5811/12, зауважуючи при цьому, що апеляційний суд залишив ухвалену ним постанову без змін.

Втім, ГРД звертає увагу на те, що, по-перше, в 2019 під час конкурсу на зайняття вакантної посади судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду України ВККС [визнала](#) суддю П'янову Харківського апеляційного адміністративного суду, на апеляційне рішення якої посилається суддя, такою, що не довела своєї відповідності високим стандартам доброчесності та професійної етики.

По-друге, ГРД звертає увагу на те, що у практиці Верховного Суду були прецеденти, коли в аналогічних спорах щодо підкупу виборців Верховний Суд скасовував рішення апеляційних судів. Так, в 2019 Верховний Суд колегією суддів Другої судової палати Касаційного кримінального суду скасував ухвалу Чернівецького апеляційного суду [у справі про підкуп студентів](#) Чернівецького національного університету під час виборів депутатів до Чернівецької міської ради, в ході яких студентка зазначеного університету прийняла пропозицію кандидата в депутати від політичної партії проголосувати за нього в обмін на неправомірну вигоду на суму 250 грн.

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

За вироком Шевченківського районного суду м. Чернівців від 28 листопада 2018 студентку було визнано невинуватою у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 160 КК України (підкуп виборця, учасника референдуму, члена виборчої комісії або комісії з референдуму), і виправдано. Чернівецький апеляційний суд ухвалою від 18 лютого 2019 року залишив вирок місцевого суду щодо ОСОБА_6 без зміни.

Натомість Верховний Суд скасував це рішення апеляційного суду, аргументувавши тим, що кандидат в депутати відповідно до п. 4 ч. 1 ст. 12 Закону України “Про місцеві вибори” був суб’єктом виборчого процесу, а тому виборець, який прийняв пропозицію, обіцянку або одержав неправомірну вигоду за голосування за окремого кандидата в депутати до Чернівецької міської ради підлягав кримінальній відповідальності за злочин, передбачений ч. 1 ст. 160 КК України.

Відповідно до положень ч. 3 ст. 160 ККУ, надання виборцям неправомірної вигоди, що супроводжується передвиборною агітацією, згадуванням імені кандидата, назви політичної партії, яка висунула кандидата на відповідних виборах, або використанням зображення кандидата, символіки політичної партії, яка висунула кандидата на відповідних виборах, незалежно від результату волевиявлення, караються обмеженням волі на строк від двох до п’яти років або позбавленням волі від двох до шести років, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк п’ять років.

В “Огляді судової практики з розгляду спорів щодо виборів та виборчих правопорушень в Україні: за результатами президентських та парламентських виборів 2019 року”, [оприлюдненому](#) в 2020 Національною школою суддів України, суддям рекомендують звернути увагу на те, що відповідно до ч. 6 ст. 57 ВК України забороняється проводити передвиборну агітацію, що супроводжується наданням виборцям грошових коштів чи безоплатно або на пільгових умовах товарів <...>. Така передвиборна агітація або надання виборцям грошових коштів чи безоплатно або на пільгових умовах товарів, послуг, робіт <...>., що супроводжується закликами або пропозиціями голосувати чи не голосувати за певного кандидата, партію (організацію партії) або згадуванням імені кандидата, назви партії (організації партії) вважається підкупом виборців.

ГРД вважає, що обставини інциденту, на які позивач Хрістов вказував у справі №2а-1670/5811/12 як на порушення виборчого законодавства відповідачем Залужним, мають усі ознаки порушень, описаних ч. 3 ст. 160 ККУ.

Масштаб, масовість і наочність прикладів такого та аналогічного непрямого підкупу виборців чинним мером Полтави Мамаєм в 2012 і широке висвітлення цих порушень в Полтавських і національних ЗМІ унеможливають припущення, що суддя не знав про це явище. Ухвалення суддею рішення на користь мера Полтави та підтримуваного ним кандидата в народні депутати в таких умовах, за таких обставин і з урахуванням того, що суддею були враховані аргументи і свідчення сторони відповідача і проігноровані аргументи і свідчення сторони позивача, на думку ГРД, свідчать про те, що суддя ухвалив політично мотивоване рішення на користь чинного мера Полтави та його соратників, маніпулюючи обставинами та законодавством, або мав особисту зацікавленість в ухваленні рішення.

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Доведеним прецедентом того, що мер Полтави Мамай та люди з його оточення дійсно були схильні до того, щоб вдаватись до впливу та тиску на представників судової влади м. Полтава, є справа судді Гольник, в якій колишнього заступника мера Полтави Мамає Дмитра Трихну визнали винним у втручанні в діяльність судді Жовтневого райсуду Полтави Гольник та пропонуванні їй хабаря. За версією слідства, заступник мера робив це в інтересах мера.

В межах забезпечення права на відповідь ГРД на запитання, з яких причин суддя відкинув аргументи позивача, натомість врахував аргументи відповідача, суддя відповів, що судді не зобов'язані роз'яснювати, якими переконаннями вони керувались при прийнятті таких рішень, а рішення суддів не можуть підлягати будь-якому перегляду поза межами апеляційних процедур, закладених у законодавстві. Також суддя посилався на те, що суд апеляційної інстанції залишив його рішення в силі і в ухвалі від 11 вересня 2012 “констатував, що постанова суду першої інстанції ґрунтується на всебічному, повному та об'єктивному розгляді всіх обставин справи, які мають значення для вирішення спору”.

Також ГРД вважає, що обставини ухвалення суддею даного рішення мають більш широкий негативний контекст, який має бути врахований під час кваліфікаційного оцінювання.

Після Революції Гідності 8 квітня 2014 Верховна Рада ухвалила Закон України “Про відновлення довіри до судової влади в Україні”. Його ухвалення обґрунтовувалось тим, що встановлений в період 2010-2013 диктаторський режим, що мав для країни катастрофічні наслідки, значною мірою став можливим завдяки судовій владі. Суди, починаючи від Конституційного Суду України і закінчуючи місцевими загальними судами, своїми рішеннями утвердили та забезпечували існування цього режиму. Ст. 3 Закону передбачає, що серед іншого підставою для перевірок суддів судів загальної юрисдикції є прийняття ним рішень у справах, пов'язаних з проведенням виборів до ВР України VII скликання, у зв'язку з роллю суддів в цих виборах, які були визнані суспільним консенсусом і законодавцями найбруднішими в історії незалежної України і такими, що сприяли встановленню авторитарного режиму Януковича.

Метою ухвалення ЗУ “Про відновлення довіри до судової влади в Україні”, як зазначено у пояснювальній записці до нього, було утвердження в суспільстві верховенства права та законності, відновлення довіри до судової системи України шляхом звільнення з посад тих суддів, які своїми грубими порушеннями професійних та етичних стандартів діяльності дискредитували авторитет судової влади України, викорінення і недопущення в майбутньому корупції в системі судів загальної юрисдикції. Суддя перевірку згідно з ЗУ “Про відновлення довіри до судової влади в Україні” не проходив.

У відповіді ГРД в межах забезпечення права на відповідь суддя написав, що перевірки він не проходив, оскільки до Тимчасової спеціальної комісії не надходило заяви від особи, яка вважає, що її права або інтереси були порушені.

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

ГРД звертає особливу увагу на політичний контекст, в якому суддею було ухвалене дане рішення, а також на персони учасників розгляду позову і їх політичну приналежність.

Станом на момент подання позовної заяви під час передвиборчої парламентської кампанії 2012 позивач Дмитро Хрістов був кандидатом в народні депутати від ВО Батьківщина.

Відповідач Олександр Залужний був кандидатом від створеної мером Полтави Олександром Мамаєм організації "Наш Дім - Полтава". Сам мер Полтави Мамай, який Залужного відверто підтримував і агітував за нього, був членом правлячої Партії Регіонів, до якої він приєднався в липні 2012.

Парламентські вибори 2012 року проходили в умовах тотального згортання демократії Партією Регіонів і оточенням чинного тоді президента Віктора Януковича і в умовах тиску на опозиційні політичні сили - лідери опозиції Ю. Тимошенко та Ю. Луценко вже були ув'язнені на той момент. Напередодні виборів, прагнучи зберегти і посилити владу, правляча партія внесла до виборчого законодавства зміни, які ускладнювали участь у виборах опозиційних партій і кандидатів і створювали переваги для правлячої Партії Регіонів: було заборонено брати участь у виборах політичним блокам, підвищено прохідний бар'єр, легалізовано відкріпні талони.

Після виборів опозиційні партії ВО Батьківщина, ВО Свобода та УДАР заявили, що можуть не визнати результати виборів через масові фальсифікації на мажоритарних округах на користь провладних кандидатів.

Місії спостерігачів ОБСЄ, ПАРЄ і США розкритикували парламентські вибори 2012 в Україні як недостатньо змагальні, а підрахунок голосів назвали непрозорим.

Заступник голови Центральної виборчої комісії Жанна Усенко-Чорна заявила, що вибори були найбруднішими в історії України. Факти масового підкупу виборців в ході передвиборчої кампанії 2012 напередодні голосування теж були розкритиковані ЦВК. 8 серпня 2012 заступник голови ЦВК Андрій Магера в інтерв'ю газеті "Факти і коментарі" [назвав](#) роздачу продуктових пайків і інших подарунків під час виборчої кампанії 2012 непрямим підкупом виборців і закликав правоохоронців звернути увагу на таких кандидатів: "Я нормально поставився б до роздачі продуктових наборів, безоплатного надання медичних або юридичних послуг, якби їх надавали особи, які не планують балотуватися до парламенту. Але якщо людина роздає подарунки в тому окрузі, де реєструється кандидатом у народні депутати, у правоохоронних органів обов'язково повинні виникнути питання до "благодійника. Та й самі виборці повинні задуматися, чи потрібен країні депутат, який намагається пройти в парламент за допомогою підкупу?"

Громадянська мережа ОПОРА в вересні 2012 в рамках моніторингу передвиборчої ситуації в регіонах України [назвала](#) використання адміністративного ресурсу як форми незаконної участі та впливу посадових осіб на виборчий процес і підкуп виборців як метод незаконного матеріального стимулювання виборців двома найбільш поширеними порушеннями, до яких вдавалися кандидати і політичні партії у серпні 2012. Саме тоді і відбувся описаний в позові епізод і він мав ознаки обох порушень - мер Полтави Мамай очевидно використовував адмінресурс, підтримуючи Залужного, і вони масово вдавались

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

до підкупу виборців в Полтаві. “Належної реакції з боку правоохоронних органів та ЦВК, суб’єктів виборчого процесу на системні зловживання не було”, - констатувала ОПОРА.

В ході виборів для перешкодження діяльності партій/кандидатів та їх представників чинна влада, представлена переважно Партією Регіонів, використовувала і свій вплив на суди - [констатувала](#) ОПОРА. Зокрема були зафіксовані такі порушення і випадки перешкодження діяльності партій та кандидатів:

- застосування вибіркового правосуддя, тиску з боку правоохоронних, податкових чи митних органів на політиків;
- судова та адміністративна заборона на проведення заходів агітації.

В листопаді 2012 навіть Вища рада юстиції (ВРЮ) змушена була заявити, що перевірить законність дій 27 суддів, які займались розглядом позовів, пов'язаних з виборчим процесом.

Наслідком парламентської кампанії 2012, яка проходила в описаних умовах, спотворила процес волевиявлення громадян і в ході якої Партія Регіонів і чинна влада доклала максимум зусиль до того, щоб не допустити до парламенту VII скликання опозиційних політиків, стала подальша узурпація влади Партією Регіонів і Януковичем, що врешті, впродовж вже наступного року, призвело до встановлення в країні диктатури, а надалі - призвело до початку Революції гідності, війни і втрати частини території.

На думку Громадської ради доброчесності, ухвалюючи дане рішення у справі, пов'язаній саме з проведенням виборів до ВР України VII в 2012 за позовом опозиційного кандидата, який звинувачував провладного кандидата в порушенні виборчого законодавства і намірах спотворити волевиявлення громадян і вплинути на виборчий процес, суддя усвідомлював або принаймні повинен був усвідомлювати ті обставини, в яких проходив виборчий процес в 2012. ГРД вважає, що суддя знав чи принаймні повинен був знати про факти масштабного порушення виборчого законодавства в ході кампанії представниками влади, зокрема про використання адміністративного ресурсу мером Полтави і масовий підкуп виборців в місті Полтава.

Суди відіграють ключову роль в забезпеченні права громадян обирати владні інституції. Однак суддя не зупинив правопорушення, які вчиняли проти виборчих прав громадян, посягаючи на здійснення народного волевиявлення, представники чинної влади Полтави, яким був на той момент член Партії Регіонів мер Мамай і підтримувані ним кандидати в народні депутати. Натомість замість захистити право громадян вільно обирати владні інституції, суддя виступив інструментом в руках політиків і посадовців, які вчиняли дії, що спотворювали вільне волевиявлення громадян.

ГРД вважає, що ухваливши рішення в інтересах політичних соратників чинного мера Полтави у справі про непрямий підкуп виборців в ході парламентських виборів 2012, які призвели до обрання складу парламенту, що сприяв встановленню диктаторського режиму в країні, суддя продемонстрував нездатність здійснювати незалежне і неупереджене правосуддя, проявив схильність ухвалювати політично вмотивовані рішення під дією зовнішнього впливу і тиску, що свідчить про невідповідність судді критеріям

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

добročесності, зокрема пп. 1.8 п. 1 **Незалежність Індикаторів**, затверджених рішенням Громадської ради добročесності від 16.12.2020 та п. 4 спільно погоджених ВККС та ГРД індикаторів 9.11.2023, і не може здійснювати правосуддя, оскільки в подальшому він може ухвалювати рішення не в інтересах правосуддя і встановлення справедливості, а в інтересах окремих осіб.

2. Суддя (кандидат на посаду судді) і пов'язана з ним особа отримали майно, дохід або вигоду, легальність походження яких, на думку розсудливого спостерігача, викликає обґрунтовані сумніви

(підпункт 4.10 п. 4 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям добročесності та професійної етики, затверджених рішенням Громадської ради добročесності від 16.12.2020; п. 2, 15 переліку індикаторів ВККС і ГРД, які вказують на недобročесність, затверджених 09.11.2023)

За даними декларацій особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, суддя на праві власності володіє такими земельними ділянками:

1. земельна ділянка 1003 кв.м (дата набуття права: 30.05.2012)
2. земельна ділянка 1019 кв.м (дата набуття права: 30.05.2012)
3. земельна ділянка 817 кв.м (дата набуття права: 30.05.2012)
4. земельна ділянка 819 кв.м (дата набуття права: 30.05.2012)
5. земельна ділянка 801 кв.м (дата набуття права: 30.05.2012)
6. земельна ділянка 820 кв.м (дата набуття права: 30.05.2012)
7. земельна ділянка 823 кв.м (дата набуття права: 30.05.2012)
8. земельна ділянка 816 кв.м (дата набуття права: 30.05.2012)
9. земельна ділянка 817 кв.м (дата набуття права: 30.05.2012)
10. земельна ділянка 800 кв.м (дата набуття права: 30.05.2012)
11. земельна ділянка 827 кв.м (дата набуття права: 30.05.2012)
12. земельна ділянка 832 кв.м (дата набуття права: 30.05.2012)
13. земельна ділянка 838 кв.м (дата набуття права: 30.05.2012)
14. земельна ділянка 829 кв.м (дата набуття права: 30.05.2012)
15. земельна ділянка 800 кв.м (дата набуття права: 30.05.2012)
16. земельна ділянка 800 кв.м (дата набуття права: 30.05.2012)
17. земельна ділянка 800 кв.м (дата набуття права: 30.05.2012)
18. земельна ділянка 840 кв.м (дата набуття права: 30.05.2012)
19. земельна ділянка 800 кв.м (дата набуття права: 30.05.2012)

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Усі зазначені ділянки знаходяться у с. Рогозів Бориспільського району Київської області. Цей населений пункт, розташований усього лише в 65 км від центру Києва.

Дружині судді, згідно з даними з декларацій особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, поданих суддею, та Державного земельного кадастру, належить на праві власності земельна ділянка площею 0,12 га у с. Дударків Бориспільського району Київської області (дата набуття права: 20.09.2010). Цей населений пункт, розташований усього лише в 40 км від центру Києва.

У 2018 суддя надав ВККС пояснення, що 13.05.2008 на підставі розпорядження Бориспільської райдержадміністрації від 23.04.2008 №2996 шляхом безоплатної приватизації він набув право власності на земельну ділянку площею 2,0 га в Бориспільському районі, Рогозівська сільська рада, та отримав державний акт на право власності. Надалі на підставі розпорядження Бориспільської районної ради №1698 від 23.05.2012 ця земельна ділянка була поділена на 23 земельних ділянки, на які були видані відповідні державні акти на право власності та зареєстровані 30.05.2012.

Також суддя пояснив ВККС, що його дружина набула право власності на земельну ділянку на підставі розпорядження Бориспільської районної державної адміністрації №871 від 16.04.2010.

Аналогічним чином батько судді двічі отримав безоплатно земельні ділянки на Полтавщині:

- в 2009 на підставі рішення Бричківської сільської ради отримав 0,06 га в с. Петрівка для ведення садівництва (державний акти виданий в 2009)
- в 2011 на підставі рішення Мачухівської сільради 0,25 га для обслуговування будинку (державний акт виданий в 2011).

Згідно з даними автобіографії судді, в період виділення йому даних земельних ділянок та набуття права власності на них, він працював:

- завідувачем сектору юридичного забезпечення Управління земельних ресурсів у Бориспільському районі з 07.11.2007 по 01.02.2010
- завідувачем сектору юридичного забезпечення Управління Держкомзему у Бориспільському районі з 01.02.2010 по 30.11.2010
- начальником відділу підготовки висновків щодо землекористування та погодження проектів землеустрою управління організаційних питань та узгоджень Головного управління містобудування, архітектури та дизайну міського середовища КМДА з 01.12.2010 по 03.12.2010
- завідувачем сектору з юридичних питань Головного управління містобудування, архітектури та дизайну міського середовища КМДА з 03.12.2010 по 21.03.2011

На момент отримання батьком судді першої ділянки суддя працював завідувачем сектору юридичного забезпечення управління земельних ресурсів у Бориспільському районі, на

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

момент отримання батьком судді другої ділянки суддя вже працював суддею Полтавського окружного адмінсуду.

У відповіді ГРД в межах забезпечення права на відповідь суддя підтвердив, що на момент отримання у власність ділянки площею 2 га у Бориспільському районі він працював завідувачем сектору юридичного забезпечення управління земельних ресурсів у Бориспільському районі. А на момент набуття ділянки його дружиною площею 0,12 га у Бориспільському районі, суддя працював завідувачем сектору юридичного забезпечення управління Держкомзему у Бориспільському районі. Обставини набуття ним і його дружиною земельних ділянок суддя пояснив тим, що вони реалізували своє гарантоване ст. 14 Конституції право власності на землю і відповідно до норм Земельного кодексу скористались процедурою безоплатної передачі земельних ділянок у власність громадян.

ГРД вважає, що обставини набуття суддею та членами його родини землі у власність викликають обґрунтовані сумніви в його етичності і доброчесності процесу з таких причин.

Ст. 14 Конституції України гарантує громадянам право власності на землю і констатує, що це право набувається і реалізується громадянами, юридичними особами та державою виключно відповідно до закону. Згідно зі ст. 121 Земельного кодексу, усі громадяни України мають право на безоплатну передачу їм у власність земельних ділянок із земель державної або комунальної власності, зокрема, в розмірах не більше 2,0 га для ведення особистого селянського господарства та не більше 0,12 га для ведення садівництва.

На початку 1990-х років для координації роботи з передавання земель державної власності у приватну був створений Держкомзем, який з часом разом отримав повноваження, що поступово охопили всі сфери управління земельними ресурсами - погодження землевпорядної документації, координація оцінки земель, контроль за використанням та охороною земель, і ведення земельного кадастру.

На практиці реалізувати передбачене законом право на безоплатне отримання земельної ділянки у власність для переважної більшості українців було процесом складним або неможливим. У найкращому разі громадяни України витрачали на процедуру оформлення права власності один-три роки, у гіршому – три-п'ять років, часто будучи змушеними відстоювати своє право приватизувати землю в судах, в найгіршому – зовсім не завершити процедуру оформлення права власності на землю та відмовитися від своєї ініціативи.

Натомість судді та членам його родини вдалось реалізувати своє право на безоплатну передачу їм у власність земельних ділянок із земель державної або комунальної власності в максимальному обсязі і в найкоротші терміни. Пояснення судді вказують на те, що реалізація права на безоплатну передачу йому землі зайняла в його випадку час в межах лише кількох місяців.

ГРД вважає, що суддя, працюючи в державному органі, який розпоряджався земельними ресурсами, міг скористатись цим для отримання земельних ділянок ним і його дружиною з не властивою для такої процедури швидкістю. Обставини отримання землі об'єктивно вказують на те, що суддя мав конфлікт інтересів, оскільки з одного боку, він мав приватний інтерес (отримати землю), а з іншого - він був особою, уповноваженою на

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

виконання функцій (зокрема, на юридичний супровід і обґрунтування процесів виділення землі).

У ГРД є обґрунтовані підстави вважати, що суддя міг використати службове становище, робочі зв'язки та особистий вплив на процеси, пов'язані з приватизацією землі, і посадовців, відповідальних за приватизацію землі, щоб отримати ці земельні ділянки. Отже, він міг мати преференції в реалізації гарантованого усім громадянам Конституцією права на володіння землею, в той час як більшість громадян були позбавлені можливості отримати землю взагалі, зокрема і тому, що державні структури, які розпоряджались виділенням землі, часто навпаки створювали громадянам штучні перешкоди в отриманні землі.

Крім того, ГРД вважає, що факти, обставини, пояснення судді і розмір ділянки (2 га) свідчать про те, що приватизуючи дану ділянку з цільовим призначенням ведення особистого сільського господарства чи садівництва суддя не мав наміру займатись сільським господарством чи садівництвом.

Візуальний огляд земельної ділянки вказує на те, що сільське господарство чи садівництво на ділянці не ведеться. Крім того, частину ділянки суддя продав. Як йдеться в поясненнях судді, наданих ним ВККС у 2018, через 4 роки після отримання землі у приватну власність на підставі розпорядження Бориспільської районної державної адміністрації №1698 від 23.05.2012 та заяви судді №875 від 21.03.2012 земельна ділянка площею 2 га була поділена на 23 земельні ділянки, на які суддею в 2012 були отримані окремі акти на право власності.

У відповіді ГРД в межах забезпечення права на відповідь суддя підтвердив, що чотири з цих ділянок того ж року він продав 05.07.2012, 11.07.2012, 06.08.2012 та 12.09.2019. Причиною продажу суддя вказав те, що в 2011 він був призначений суддею Полтавського окружного адміністративного суду, змінив місце проживання з міста Бориспіль на місто Полтава. "Оскільки облаштування в місті Полтава потребувало фінансових витрат, мною було прийнято рішення про продаж частини земельної ділянки для вирішення побутових питань. При цьому частина земельної ділянки могла бути продана тільки у разі її поділу у порядку встановленому чинним на час вчинення дії законодавством України" - написав суддя.

Як зазначено у наданих суддею договорах купівлі-продажу, ділянки він в 2012 продав по ціні приблизно 10.000 грн за кожною, що за курсом 2012 року (8 грн за долар) становило приблизно 1.250 доларів. Дохід від відчуження майна в 2012 суддя задекларував у сумі 73.000, що еквівалентно 9.125 доларів.

При цьому ГРД зазначає, що згідно з даними декларації особи, уповноваженої на виконання судді на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, на момент продажу землі суддя мав в Полтаві таку нерухомість:

- на праві спільної власності квартиру площею 68,8 кв. м
- садовий (дачний) будинок площею 70 кв. м
- гараж.

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Витрат, які вказували б на те, що отримані від продажу земельних ділянок кошти були витрачені суддею на облаштування в Полтаві, наприклад, купівлю житла чи автівки, в декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за 2012 не відображено.

ГРД вважає, що наведені обставини, факти і пояснення судді вказують на невідповідність критерію 4.10. п 4 Критерію **Дотримання етичних норм**: Суддя (кандидат на посаду судді) або пов'язана з ним особа, отримали майно, дохід або вигоду, легальність походження яких, на думку розсудливого спостерігача, викликає обґрунтовані сумніви.

Додатково надаємо Вищій кваліфікаційній комісії суддів України інформацію, яка сама по собі не стала підставою для висновку, однак на думку ГРД має бути врахована під час кваліфікаційного оцінювання

1. ГРД звертає увагу ВККС на те, що 27 липня 2021 кілька суддівських організацій звернулись із відкритим зверненням до президента В. Зеленського з закликом ветоувати закон №5068, який запроваджує відкриті конкурси на посади до Вищої ради правосуддя із залученням незалежних експертів із міжнародним досвідом до перевірки кандидатів на доброчесність. Ключові аргументи організацій полягали в тому, що залучення міжнародних партнерів України до формування Етичної ради, яка мала перевіряти на доброчесність членів та кандидатів до ВРП, є “втручанням в державний суверенітет” і “може завдати істотної шкоди суверенітету держави Україна і незалежності Судової гілки влади”. Вони назвали закон “завідомо неконституційним” і таким, що створює підґрунтя для впливу іноземних держав на судову систему. Цим самим підписанти цього відкритого листа фактично назвали закон неконституційним і публічно виступили проти судової реформи в частині ініційованої президентом реформи ВРП, яка була однією з семи вимог, висунутих Єврокомісією як передумову початку офіційних переговорів про вступ України до ЄС.

Від моменту оприлюднення цього звернення до президента і по сьогодні жоден із суддів, які входили до цих організацій, не заявив публічно про непідтримку засудження закону і публічної вимоги його ветоувати.

Прізвище судді було в переліку членів Всеукраїнської асоціації адміністративних суддів, одного з ініціаторів звернення до президента, який оприлюднили громадські організації.

У відповіді ГРД в межах забезпечення права на відповідь суддя підтвердив, що йому відомо, що 27 липня 2021 на інтернет-платформі “Судова влада” було розміщено Спільне відкрите звернення Асоціації адміністративних суддів і інших організації до президента стосовно законопроекту №5068. Також він підтвердив, що станом на дату його оприлюднення він був членом Всеукраїнської асоціації адміністративних суддів. “З ініціативами щодо зазначеного звернення не виступав, в роботі з його напрацювання та розробки участі не приймав та не підписував. Про його існування вперше дізнався після розголошення постфактум”.

ГРД зауважує, що публічно незгоду з цим зверненням суддя також не висловлював.

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

На запитання ГРД, чи вважає він закон №5068 “завідомо неконституційним” і таким, що загрожує суверенітету України і створює підґрунтя для впливу іноземних держав на судову систему, суддя відповів, що “суддя не коментує Закон він його виконує”, і на його “переконання ретроспективний аналіз та висловлення власної думки щодо конституційності закону №5068, який вже набув чинності, виходить за межі суддівської етики та набуватиме ознак надання суддею політичної оцінки, що неприпустимо”.

2. В процесі аналізу ГРД виявила обставини, які вказують на те, що суддя, не перебуваючи на робочому місці, ухвалював судові рішення, що свідчить про невідповідність критеріям доброчесності, зокрему підпункту 6.5 п.6 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затверджених в уточненій редакції рішенням Громадської ради доброчесності від 16.12.2020)

Суддя проходив підготовку для підтримання кваліфікації судді в Національній школі суддів України, зокрема в такі періоди:

з 14 по 25 травня 2012 року. В ЄДРСР в цей період є ухвалені ним рішення, а саме:

- [Постанова](#) від 23 травня 2012 року по справі № 816/2307/13-а.

з 02 лютого 2015 року по 13 лютого 2015 року. За вказаний період ним були ухвалені рішення, наприклад:

- [Ухвала](#) від 02 лютого 2015 року по справі № 816/331/15-а, що надійшла до суду 30 січня 2015 року.

- [Ухвала](#) від 02 лютого 2015 року по справі № 816/3998/14, що надійшла до суду 09 жовтня 2014 року.

- [Ухвала](#) від 02 лютого 2015 року по справі № 816/311/15-а, що надійшла до суду 30 січня 2015 року.

- [Постанова](#) від 02 лютого 2015 року по справі № 816/41/15-а, що надійшла до суду 06 січня 2015 року.

- [Постанова](#) від 03 лютого 2015 року по справі № 816/36/15-а, що надійшла до суду 06 січня 2015 року.

- [Постанова](#) від 05 лютого 2015 року по справі № 2а-1670/243/11, що надійшла до суду 06 січня 2015 року.

- [Постанова](#) від 09 лютого 2015 року по справі № 816/5025/14, що надійшла до суду 18 грудня 2014 року.

У відповіді ГРД в межах забезпечення права на відповідь суддя підтвердив, що з 14 по 25 травня 2012 він дійсно проходив підготовку в Національній школі суддів, але зазначив, що у постанові Полтавського окружного адміністративного суду у справі № 816/2307/13-а допущено опіску, а саме невірно зазначено дату прийняття постанови: замість 23 травня 2013 зазначено “23 травня 2012 року”. Ухвалою Полтавського окружного суду від 10

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

червня 2013 опіску було виправлено, про що осіб, які брали участь у справі було повідомлено.

Щодо справ, ухвалених в період з 2 по 13 лютого 2015, суддя уточнив, що підготовка була організована в режимі відеоконференції (підтверджено довідкою національної школи суддів), він перебував на робочому місці і правосуддя здійснював після завершення навчання.

Додатки

1. Відповідь судді

Координатор Громадської ради доброчесності
(підписано електронним цифровим підписом)

**ПРОТОКОЛ
електронного голосування**
(є невід'ємною складовою рішення)

26.11.2023 Громадська рада доброчесності затвердила висновок 19 голосами з 20 голосів членів Ради.

У голосуванні взяли участь 19 членів:

1. Ансіфорова Марина
2. Богуславець Мартина
3. Веретільник Ольга
4. Волошин Олександр
5. Гусак Віталій
6. Зелінський Антон
7. Ільницька Світлана
8. Катриченко Тетяна
9. Крейденкова Вероніка
10. Лиско Ганна
11. Мартинюк Назар
12. Мелких Едуард
13. Піскунова Ольга
14. Попков Данило
15. Смолів Костянтин
16. Трибушна Олена
17. Шульгат Євген
18. Яким'як Олег
19. Янкіна Людмила.

Координатор Громадської ради доброчесності
(підписано електронним цифровим підписом)